	СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ **ОПП «Менеджмент»** **МАКРОЕКОНОМІКА** **Спеціальність:** 073 «Менеджмент» **Галузь знань:** 07 «Управління та адміністрування»

Освітньо-професійний ступінь:	Фаховий молодший бакалавр		
Статус дисципліни відповідно до навчального плану	Обов'язкова освітня компонента освітньо-професійної програми «Менеджмент»		
Мова викладання:	українська		
Курс, семестр	третій курс 5 семестр		
Семестровий контроль	екзамен		
Обсяг дисципліни: кредити ЄКТС/ кількість годин	3 кредити ЄКТС / 90 годин		
Аудиторні заняття, годин:	Всього	Лекції	Практичні
денна форма:	48	22	26
заочна форма:	-	-	-
Самостійна робота, годин:	Денна форма – 42	Заочна форма –	
Мета курсу	формування у здобувачів фахової передвищої освіти системи знань про макроекономічні показники та кругообіг доходу, закономірності макроекономічної нестабільності (інфляція, безробіття, циклічність), механізми функціонування ринку праці, а також інструменти державного регулювання економіки (фіскальну, монетарну та зовнішньоекономічну політику) для розуміння середовища функціонування підприємств.		
Завдання курсу	засвоєння системи макроекономічних показників (ВВП, ВНД, ЧВП, НД, наявний дохід) у Системі національних рахунків та способів їх вимірювання; аналіз причин, проявів та наслідків макроекономічної нестабільності (економічних циклів, безробіття та інфляції); розуміння моделей сукупного попиту, сукупної пропозиції, сукупних витрат, а також факторів, що визначають динаміку споживання, заощадження та інвестицій; вивчення сутності, цілей та інструментів державного макроекономічного регулювання (фіскальної, грошово-кредитної, зовнішньоекономічної та соціальної політики); розуміння факторів економічного зростання та його значення для соціально-економічного розвитку держави.		
Компетентності	ЗК 5. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях. ЗК 7. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. СК 9. Здатність проводити економічні розрахунки.		
Результати навчання	РН 8. Знаходити оптимальні, обґрунтовані, творчі рішення для розв'язування професійних завдань. РН 11. Здійснювати пошук, збирання, оброблення й аналізування інформації у професійній діяльності. РН 14. Визначати основні економічні показники підприємства (підрозділу) для підвищення ефективності діяльності.		
Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти	Оцінювання здійснюється за 100-бальною шкалою: стартова складова — до 60 балів, екзамен — до 40 балів. **Практичні заняття — 22 бали (11 × 2):** 2 бали — самостійне, правильне виконання розрахункових, графічних та аналітичних завдань з аргументованими висновками; 1 бал — основні завдання виконано, але є неточності; 0 балів — завдання не виконано або виконано неправильно. Пропуски відпрацьовуються. **Самостійна робота — 11 балів (11 × 1):** 1 бал — належне опрацювання теми, підготовка конспекту або аналітичних розрахунків і готовність пояснити матеріал; 0 балів — робота не виконана або матеріал не засвоєний.		

	ІНДЗ — 7 балів: 7 — повне виконання, коректний аналіз і переконливий захист; 5–6 — незначні недоліки; 3–4 — суттєві неточності або неповний захист; 1–2 — фрагментарна робота; 0 — роботу не подано або вона не відповідає завданню. **МКР № 1 і № 2 — по 10 балів (разом 20):** 9–10 — повне й обґрунтоване виконання; 7–8 — незначні помилки; 4–6 — часткове виконання з істотними недоліками; 0–3 — завдання переважно не виконані або відповіді неправильні. **Допуск до екзамену:** Виконання та відпрацювання обов'язкових практичних і самостійних робіт, написання обох МКР на позитивну оцінку та захист ІНДЗ відповідно до РПНД і чинного Положення. **Екзамен — 40 балів:** 35–40 — повні й аргументовані відповіді та правильне розв'язання задачі; 25–34 — загалом правильні відповіді з окремими неточностями; 15–24 — недостатні знання; 0–14 — відповіді неправильні або відсутні. Екзамен складено за результату не менше 25 балів. **Заохочувальні бали:** Можуть нараховуватися згідно з РПНД і Положенням; стартова складова не перевищує 60, загальна оцінка — 100 балів. Розподіл балів: практичні — 22; самостійні — 11; ІНДЗ — 7; МКР № 1 — 10; МКР № 2 — 10; екзамен — 40. Усього — 100.
Зміст навчальної дисципліни:	**ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1.** **МАКРОЕКОНОМІЧНІ ПОКАЗНИКИ ТА МАКРОЕКОНОМІЧНА РІВНОВАГА** **Тема 1. Макроекономіка як наука** Предмет макроекономіки та її роль у системі економічних наук. Виникнення та еволюція макроекономічної теорії. Об'єкти та суб'єкти макроекономічного аналізу. Основні макроекономічні агрегати та ринки (ринок благ, грошовий ринок, ринок цінних паперів, ринок праці). Метод макроекономіки: агрегування, моделювання, вилучення й ін'єкції в макроекономічному кругообігу. **Тема 2. Макроекономічні показники в системі національних рахунків** Сутність та принципи побудови Системи національних рахунків (СНР). Валовий внутрішній продукт (ВВП) як основний показник обсягу національного виробництва. Методи розрахунку ВВП: за доходами (розподільчий), за витратами (кінцевого використання) та за доданою вартістю (виробничий). Інші показники СНР: Валовий національний дохід (ВНД), Чистий внутрішній продукт (ЧВП), Національний дохід (НД), Особистий дохід, Наявний дохід. Номінальний та реальний ВВП. Індекси цін (дефлятор ВВП, індекс споживчих цін — ІСЦ). **Тема 3. Макроекономічна нестабільність** Сутність та характеристики макроекономічної нестабільності. Економічний (діловий) цикл: сутність, фази (криза/спад, депресія, пожвавлення, піднесення) та види циклів. Безробіття: сутність, методи вимірювання та види (фрикційне, структурне, циклічне). Природний рівень безробіття та закон Оукена. Інфляція: сутність, показники вимірювання, види за темпами та причинами (інфляція попиту, інфляція витрат). Взаємозв'язок інфляції та безробіття у короткостроковому періоді (крива Філіпса). **Тема 4. Споживання, заощадження та інвестиції** Доходи населення та їх використання. Функція споживання та крива споживання. Гранична та середня схильність до споживання. Функція заощадження, гранична та середня схильність до заощадження. Нецінові фактори споживання та заощадження. Інвестиції: сутність, види та значення в економіці. Функція інвестиційного попиту, її залежність від процентної ставки та очікуваної норми прибутку. Фактори, що впливають на динаміку інвестицій. **Тема 5. Сукупні витрати і валовий внутрішній продукт** Сукупний попит (AD) та сукупна пропозиція (AS): сутність, графічне відображення та нецінові фактори зміщення кривих AD і AS. Макроекономічна рівновага у моделі AD–AS. Сукупні витрати та визначення рівноважного ВВП у кейнсіанській моделі «витрати–випуск» («кейнсіанський хрест»). Модель «вилучення–ін'єкції». Сутність та механізм дії макроекономічного мультиплікатора (мультиплікатор автономних витрат/інвестицій). Рецесійний та інфляційний розриви. **ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2.** **ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ МАКРОЕКОНОМІЧНИХ ПРОЦЕСІВ** **Тема 6. Держава як суб'єкт макроекономічного регулювання** Необхідність, цілі та межі державного втручання в ринкову економіку на макрорівні. Основні функції держави у змішаній економіці. Фіаско ринку та фіаско держави. Інструменти та напрями макроекономічної політики держави: пряме та опосередковане регулювання, короткострокова та довгострокова макроекономічна політика. **Тема 7. Механізм грошово-кредитної політики** Грошовий ринок та його структура. Попит на гроші (трансакційний, як актив) та пропозиція грошей. Ринкова ставка процента та макроекономічна рівновага на грошовому ринку. Дворівнева банківська система (Центральний банк і комерційні банки). Грошово-кредитний (банківський) мультиплікатор. Цілі та інструменти монетарної політики НБУ: операції на відкритому ринку, зміна норми обов'язкових резервів, облікова ставка. Види монетарної політики (стимулювальна/«дешевих грошей» та стримувальна/«дорогих грошей»).

	Тема 8. Механізм фіскальної політики Державний бюджет як основний фінансовий план держави. Доходи та видатки державного бюджету. Бюджетний дефіцит, його види та способи покриття. Державний борг (внутрішній і зовнішній) та його макроекономічний вплив. Сутність фіскальної (податково-бюджетної) політики. Податкова система та види податків. Дискреційна фіскальна політика (мультиплікатор державних закупівель, податковий мультиплікатор). Недискреційна (автоматична) фіскальна політика та вбудовані стабілізатори. **Тема 9. Механізм зовнішньоекономічної політики** Національна економіка у відкритій системі. Зовнішньоторговельний оборот: експорт, імпорт, чистий експорт. Платіжний баланс держави: структура (рахунок поточних операцій, рахунок операцій із капіталом, фінансовий рахунок) та основні принципи врівноваження. Валютний ринок і валютний курс (номінальний та реальний). Режими валютних курсів (фіксований, плаваючий). Цілі та інструменти зовнішньоекономічної політики: протекціонізм та фритредерство, тарифне та нетарифне регулювання. **Тема 10. Ринок праці та соціальна політика** Макроекономічні закономірності функціонування ринку праці. Попит і пропозиція на ринку праці, рівноважна ставка заробітної плати. Державне регулювання зайнятості та заходи боротьби з безробіттям. Формування та розподіл доходів населення. Нерівність у розподілі доходів (крива Лоренца та коефіцієнт Джині). Державна соціальна політика: прожитковий мінімум, мінімальна заробітна плата, системи соціального захисту та соціального страхування. **Тема 11. Економічне зростання** Сутність, вимірювання та показники економічного зростання (абсолютне приростення та темпи приросту реального ВВП, ВВП на душу населення). Фактори економічного зростання: прямі (праця, капітал, природні ресурси, науково-технічний прогрес) та непрямі. Типи економічного зростання: екстенсивний та інтенсивний. Продуктивність праці, інвестиції, технологічні зміни та їх вплив на економічне зростання. Значення економічного зростання для підвищення добробуту суспільства.
Пререквізити	«Основи економічної теорії», «Вища математика», «Статистика» та «Мікроекономіка». Попередньо сформовані знання забезпечують роботу з економічними поняттями, статистичними показниками, таблицями, графіками та розрахунками.
Постреквізити	Кореквізити: «Планування та організація діяльності підприємства», «Основи управління бізнесом». Їх паралельне вивчення дозволяє враховувати вплив макроекономічного середовища на діяльність підприємств. Постреквізити: «Основи фінансово-ресурсного забезпечення бізнесу», «Економічне управління підприємством», «Міжнародна економіка». Знання макроекономіки використовуються під час оцінювання зовнішніх економічних умов та обґрунтування управлінських рішень.
Інформаційне забезпечення	***Основна:*** 1. Макаренко М. І. Макроекономіка: підручник / М. І. Макаренко, Т. О. Семененко, Ю. М. Петрушенко. – 2-ге вид., переробл. – Суми: Сумський державний університет, 2021. – 307 с. 2. Макроекономіка: підручник / М. І. Макаренко, Т. О. Семененко, Ю. М. Петрушенко. – 2-ге вид., переробл. – Суми: Сумський державний університет, 2021. – 307 с. 3. Панчишин С. М. Макроекономіка: навчальний посібник. / Видання 4-те, виправлене і доповнене. Львів: Видавництво «Апріорі». 2022. 524 с. **додаткова** 4. Аналітична економіка: макроекономіка і мікроекономіка. Підручник. Книга 1 / За ред. С. Панчишина і П. Островерха. – Львів, Апріорі, 2020. 5. Аналітична економіка: макроекономіка і мікроекономіка: підручник: у 2 кн. / [С. М. Панчишин, П.І. Островерх, І.В.Грабинська та ін.] / За ред. С.М. Панчишина і П.І. Островерха. / 5-те вид., виправл. та доп. Л.: Апріорі, 2021. Кн. 1: Вступ до макроекономіки. Макроекономіка. 582 с. 6. Бажал Ю. М. Макроекономіка. Конспект лекцій : навч. посіб. / Ю.М. Бажал. Національний університет «Києво-Могилянська академія». – Електрон. дані. – Київ : НаУКМА, 2024. – 41 с. 7. Кулініч О. А., Андросова Т. В., Величко К. Ю. Економічна теорія: метод. рекомендації. – 2024.113 с. URL: https://repo.btu.kharkov.ua/ 8. Макроекономіка. Мікроекономіка: практикум / О. М. Кібік, Є. В. Редіна, Ю. В. Хаймінова та ін. – Одеса, 2020. – 76 с. 9. Мікро- та макроекономіка: навчальний посібник для студентів освітнього ступеня – бакалавр. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2022. 325 с. URL: https://ela.kpi.ua/server/api/core/bitstreams/c47643b5-463e-4128-8977-e88f7b96f947/content 10. Ушакова Н. Г., Федоренко Н. М., Кулініч О. А. Економічна теорія: тестовий тренінг. Х: Видавець Іванченко І. С., 2021. 64 с. **інформаційні ресурси** 11. Міністерство освіти і науки України. URL: http://mon.gov.ua/ 12. Офіційний сайт Верховної ради України. URL: www.rada.gov.ua.

	13. Офіційний сайт Державного комітету статистики України. URL: http://www.ukrstat.gov.ua. 14. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України. URL: http://www.kmu.gov.ua. 15. Офіційний сайт Міністерства економічного розвитку і торгівлі України. URL: www.me.gov.ua.
Матеріально-технічне забезпечення	Освітній процес із навчальної дисципліни «Макроекономіка» забезпечується: – мультимедійними аудиторіями (ПК, проектор, екран) для демонстрації графічних моделей і захисту проєктів, а також комп'ютерними класами з Wi-Fi для самостійної роботи. – пакетом MS Office (Word, Excel, PowerPoint), веббраузерами для роботи зі статистикою Держстату України, НБУ та Мінекономіки, а також платформами Google Classroom, Google Meet та Zoom для дистанційного й змішаного навчання. – розробленим НМКД (робоча програма, силабус, лекції, методичні вказівки), нормативними документами, бібліотечним фондом ПрАТ «ВНЗ «МАУП» та електронними ресурсами МБІЦ імені Ярослава Мудрого.
Інформація про науково-педагогічного працівника (з фото)	 **Борозенець Володимир Васильович,** викладач циклової комісії з менеджменту e-mail: menedzmentuk@gmail.com моб. тел. (Viber/Telegram): (067)-744-59-57